

Najpierw naprawy prawo!

Dobrego, sprawiedliwego państwa, pragniemy wszyscy. Jednak **państwa prawa** nie dostaniemy w prezencje. Jako społeczeństwo musimy o nie walczyć. By to osiągnąć trzeba zjednoczyć różne siły społeczne. Moi zwolennicy i ja z założonego w tym celu forum nazwanym Forum-Z wzywamy więc organizacje pozarządowe, media, samorządy, Rząd, Parlament, oraz **całe społeczeństwo**, do poparcia naszej inicjatywy i działań na rzecz **naprawy wymiaru sprawiedliwości**. To zadanie trudne ale wykonalne. **Zbudujmy razem PAŃSTWO PRAWA, PAŃSTWO OBYWATELSKIE!**

W ciągu ostatnich dziewięciu miesięcy na listę poparcia naszej inicjatywy wpisało się blisko 7 tys. osób w tym 50 profesorów i 92 prawników, niektórzy z nich z tytułami doktora, doktora habilitowanego, profesora... Musimy wykorzystać ten potencjał wiedzy i doświadczenia. Zapraszamy więc wszystkich do współpracy nad redakcją propozycji zmian prawa.

Na początek proponujemy opracowanie tych zmian, które już zostały opisane na Forum-Z. Mają one umożliwić głęboką reformę wymiaru sprawiedliwości.

WNIOSKI

1. Zlikwidować przywileje sędziów i prokuratorów jak immunitet, nieusuwalność i nieprzenaszalność.
2. Powołać Niezależną Komisję Analiz Procesów (NKAP), do analizy i oceny rażących przypadków wyroków naruszających prawo, podobnej do Angielskiej CCRC.
3. Wprowadzić konkursy i wybory na sędziów i prokuratorów funkcyjnych - rejonowych, okręgowych i apelacyjnych - oraz do SN.

UZASADNIENIE

Proponowane zmiany mają fundamentalne znaczenie dla naprawy wymiaru sprawiedliwości. Jeśli mamy go naprawić, musimy zmienić zasady jego funkcjonowania i doprowadzić do stopniowej właściwej selekcji i wymiany kadry tak, by na stanowiska sędziów i prokuratorów wprowadzać ludzi nie tylko o dużej wiedzy i doświadczeniu ale również i przede wszystkim ludzi **uczciwych**, oraz wprowadzić skuteczną kontrolę społeczną nad funkcjonowaniem trzeciej władzy.

Ad. 1. W książce „Wymiar sprawiedliwości w Unii Europejskiej” na stronie 10 prof. Andrzej Siemaszko, Dyrektor Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości pisze: „*W większości krajów Unii Europejskiej sędziowie i prokuratorzy nie mają immunitetu, mają normowany czas pracy i są pozbawieni przywilejów nieusuwalności i nieprzenaszalności, ich status jest więc w istocie zbliżony do statusu urzędników państwowych.*” W USA, Anglii, Francji, Niemczech, Hiszpanii, Irlandii i wielu innych krajach sędziowie nie posiadają immunitetu. Teraz w Polsce immunitet służy jedynie do ochrony sędziów i prokuratorów przed odpowiedzialnością za pospolite przestępstwa. Brak jest racjonalnego uzasadnienia dla utrzymania tych przywilejów.

Ad. 2. Obecnie w przypadku niesprawiedliwego wyroku zmienionego w drugiej instancji nikt nie bada przyczyn, dla których w pierwszej instancji wydano wyrok łamiący prawo. Jeszcze gorsza sytuacja jest wtedy gdy bezprawny wyrok jest zatwierdzany w wyższych instancjach z Sądem Najwyższym włącznie. Jeśli taki bezprawny, niesprawiedliwy wyrok jest zatwierdzany przez kolejne instancje, nie jest to kwestia pomyłki, niewiedzy czy braku doświadczenia, a wynika z szeroko rozpowszechnionej korupcji. Dlatego konieczne jest powołanie Niezależnej Komisji Analiz Procesów (NKAP), która dokona analizy i oceny rażących przypadków wyroków naruszających prawo, podobnej do Angielskiej CCRC. Tylko w ten sposób będzie można podjąć walkę o przywrócenie sprawiedliwości i praworządności oraz zwalczyć korupcję w wymiarze sprawiedliwości.

Ad. 3. Obecnie sędziowie i prokuratorzy wybierają i dobierają się praktycznie sami, nikt ich nie kontroluje, stąd czują się zupełnie bezkarni. Powoduje to spadek prestiżu sędziów i prokuratorów oraz powoływanie na odpowiedzialne stanowiska ludzi często o niskich kwalifikacjach zawodowych i moralnych. Wprowadzenie konkursów i wyborów na odpowiedzialne stanowiska funkcyjne pozwoli na odbudowanie autorytetu sądów i prokuratury i poprawi ich funkcjonowanie.

DALSZE ISTOTNE WNIOSKI

4. Wprowadzić zasadę odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, oświadczeń, postanowień, dla wszystkich uczestników procesu, łącznie z oskarżonymi, adwokatami, prokuratorami i sędziami.
5. Zmienić procedury składania i rozpatrywania skarg, by przywrócić im ich rzeczywisty cel, obrony poszkodowanego.
6. Wprowadzić zewnętrzną kontrolę przez NIK wybranych obszarów działalności jednostek wymiaru sprawiedliwości.
7. Wprowadzić zasadę, że wykroczenia i przestępstwa popełniane przez sędziów, prokuratorów i adwokatów oraz innych funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości, w trakcie pełnienia ich obowiązków zawodowych, nie podlegają przedawnieniu.

UZASADNIENIE

Ad. 4. Wyeliminowanie kłamstwa w sądach i prokuraturach jest niezbędne dla uzdrowienia i usprawnienia przebiegu procesów. Obecnie tylko świadek czy pokrzywdzony ponosi formalnie odpowiedzialność za składanie fałszywych zeznań. Oskarżeni, świadkowie koronni, adwokaci, prokuratorzy, sędziowie mogą kłamać bezkarnie. To niemoralne, niesprawiedliwe, nieracjonalne oraz łamie konstytucyjną zasadę równości wobec prawa.

Ad. 5. Zmiana procedury odpowiedzi na skargi i zażalenia jest niezbędna. Obecny system to fikcja, kiedy skarga do wyższych instancji przesyłana jest do załatwienia do instancji niższych, na które złożono skargę, powoduje, że 96% skarg jest oddalanych. To karykaturalny system pamiętający jeszcze carskie czasy.

Ad. 6. Wprowadzenie zewnętrznej kontroli przez NIK wybranych obszarów działalności jednostek wymiaru sprawiedliwości jest konieczne, gdyż obecnie nie podlegają one żadnej kontroli zewnętrznej ani społecznej. Kontrola wewnętrzna jest często fikcją. Jeśli NIK może kontrolować Urząd Prezydenta czy jednostki Rządu, to nie ma żadnych przeciwwskazań, by nie kontrolować organizacji, zarządzania, finansów, przestrzegania procedur w wymiarze sprawiedliwości. Teraz pozostaje on poza jakąkolwiek kontrolą. Z kontroli należy wyłączyć tylko obszary zarezerwowane ściśle do kompetencji sędziów czy prokuratorów.

Ad 7. Wprowadzenie w prawie karnym zasady, że wykroczenia i przestępstwa popełniane przez sędziów, prokuratorów i adwokatów w czasie pełnienia obowiązków zawodowych nie podlegają przedawnieniu, jest konieczne, gdyż obecnie przedawnienie jest jedną z furtek, przez którą przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości uciekają przed odpowiedzialnością. Ludzie którzy mają pilnować respektowania prawa muszą liczyć się z surowymi konsekwencjami za łamanie prawa i mieć pewność, że nie umkną sprawiedliwości, stąd konieczność likwidacji przedawnienia dla tej kategorii przestępstw.

Podane wyżej zmiany to tylko niewielka część reform jakie muszą być wprowadzone w naszym wymiarze sprawiedliwości, by zaczął on funkcjonować prawidłowo i służyć społeczeństwu. Treść zmian i ich uzasadnienie została podana w formie publicystycznej i wymaga opracowania od strony prawnej. Oczywiście nie będziemy tu zastępować odpowiednich urzędów legislacyjnych, jednak nasze wnioski powinny być opracowane w sposób profesjonalny dokładnie określający proponowane zmiany i nie budzący wątpliwości interpretacyjnych. Po opracowaniu wyżej wymienionych propozycji, będą wprowadzane następne. Szczegóły w zakładce Zmień prawo na Forum-Z.

Zapraszamy wszystkich do udziału w przygotowaniu naszych wniosków.